

Hinge pisaratest sulle pärga püüdsin kududa.
Hõlmad lahti hoia mulle, hinge ilu – Eestimaa!
Lydia Koidula

Navi Külaselts avas seltsimaja

Kirjutati 23. juuni 2005. Oli ilus jaanilaupäev, mille Navil tegi eriliseks seltsimajale nurgakivi panemine. Peale oma rahva leidis osalemiseks aega ka president Rütütel, kes oma käega mõrdisegu nurgakivile asetaski. Mõõdukas kaheksa kuud ja 3. märtsil 2006 võisid külalised taas koguneda. Seekord seltsimaja avamisele.

Navi on suur ja elujõuline küla, kus elab palju noori ja kus juba mõnda aega organiseerib nende vaba aja veetmist praeguseks 90 liikmeline Navi Külaselts. Et aga külaselts saab hakkama 1,5 miljonit maksma läinud seltsimaja ehitamisega, see on sündmus, millele vähemalt Võrumaal võrdväärset kõrvale panna pole.

Suur ja arhitektuurilt igati ümbrusega kooskõlas maja leidis rakendust juba enne piduliku avamist: 23. veebruaril korraldasid siin vabariigi aastapäeva puhul vastuvõtu Võru vallavalitsus ja volikogu.

Kõige õnnelikumad inimesed avamispäeval olid kahtlemata ehituse peorganisatorid Mart ja Tarmo Timmi. (Viimane on tänaseni pidanud ka külaseltsi esimehe ametit.) „Meile on see maja sama mis Estonia teater Eesti rahvale,” ütles Mart Timmi avamisel. „Tahtsime teda ammu, kuid reaalselt saime ehitamisele asuda alles pärast EL-i programmide avanemist. Suur tänu Võru vallale, sponsoritele, külarahvale, kõigile, kes õla alla panid. Kõigi toetajate nimed on ka jäädvustatud.”

Kui midagi avatakse, tuleb läbi lõigata lint. Navil tegid seda põllumajandusminister Ester Tuiksoo, maavanem Ülo Tulik, Võru vallavolikogu esimees Priit Süüden, peaehitaja Võru Tootmisbaasi juhataja Ain Tarrend ja muidugi Mart ja Tarmo Timmi.

Kui sponsorid olid tänutäheks saanud õnne toova hobuse- raua, jätkusid külaliste tervitused. „Iga koha suurim väärtus on inimesed,” ütles minister Tuik-

soo. „Olen kindel, et Navi on nüüd paik, kust ei taheta ära minna.” Ülo Tulik meenutas, kuidas külaseltsi asutamiskoosolekul istuti ühes laorumis kapsatünnide otsas. Vallavanem Georg Ruuda andis valla poolt üle fotomontaazi 23. juunist, päevast, mil seltsimaja sai nurgakivi. Tervitused PRIA esindaja, Kodukant Võrumaa jt.

Kontserdi andsid Parksepa rahvamaja isetegevuslased (orkester Kungla, kapell Asjapuud, ansambel Vannamuudu) ja tantsutrupp Katariina. Lõpuks näidati Navi küla ajalugu käsitlevaid fotosid.

Maja on valmis, mis saab edasi? „Maja vajab nüüd juhti,” vastab Tarmo Timmi. „Võibolla suudame majandamisega varsti ka ise toime tulla, kuid praegu vajame valla abi. Sobiva inimese leidmiseks tahame välja kuulutada konkursi. Ent juba on käivitunud linetantsu ring, muretsetud on lauatenise laud, plaanis on kord nädalas hakata filme näitama. Teise korruse väljaehitamine lükkub edasi, kuni kord jälle on fondidest võimalik rahasid taotlema hakata.”

7. märtsil külastas Võrumaad president Rütütel, kes taas leidis aega, et tulla Navile, seekord juba valminud maja vaatama. Ja veel ühest sündmusest ei saa kuidagi mööda. Jaanuarikuus täitis 60 eluaastat Jaagumäe talu peremehel, Navi külaelu edendajal Mart Timmil. Seltsimaja valmis lausa sünnipäevakingitusena, mis sellest, et see kingitus tuli endale ise teha. Navil tehti ajalugu!

HELGI NOORMETS

Linti lõikavad (vasakult) põllumajandusminister Ester Tuiksoo, volikogu esimees Priit Süüden ja maavanem Ülo Tulik.

Õnnitleme!

Ainsana meie vallast sai Valgetähe IV klassi teenetemärgi tööturuametis Võrumaa osakonna juhataja Jaan Veeroos. Tööhõivega on ta Võrumaal tegelnud tosinkond aastat. Väimela rahvas tunneb teda aga kui tegusat korteriühistu esimeest.

Ülle Pungits on Väimelas raamatukogu juhatajana ja kultuurielule kaasajajana töötanud üle kolmekümne aasta. Töö kiidab tegijat. Ülle Pungits tunnistati Võru maakonna aasta kultuuritöötajaks.

Palju õnne soovivad kõrgete autasude puhul ka vallarahvas ja valla ajaleht!

Seltsimaja n-ö juubelikingiks – seda ei anta igapähele! Jõudu ja tervist, põllumees Mart!

See väike maa

See väike maa siin põhjataeva all –
kolmveerand aastat külm ja valkjashall –,
kus igihaljad on vaid okaspuud,
kus valgust täis on ainult suvekuud,
kus talvepäike tõustes loojub taas,
kus kooliteel on tume jää kui klaas,
kus rahvalauludel on nukker meelelaad –
see on su sünnimaa.
Just sina mõista saad
ta rõõme, muresid ja valusid,
ta linnatänavaid, ta väiketalusid,
ta põlde, metsi, jõgesid ja merd,
ta meelelaadi, talitsetud verd.
Siin on su isamaa, su emakeel –
kui sina neid ei mõistaks,
kes siis veel?

LEELO TUNGAL

Selles lehenumbris:

- * Navil avati seltsimaja
- * 2006. aasta valla eelarve ja investeeringute kava
- * Kodumaa sünnipäeval
- * Tuglase päev Puigal
- * Komisjonide tööplaanid
- * Uued ametikohad said tublid noored Inge Vill ja Kaili Pariots
- * Linnugripist ja keskküttehindadest
- * Sünnid, surmad, juubelid

Hea lugeja! Leht on seekord päris oluliselt hilinenud. Vabandage! Põhjuseks oli kuu algul toimunud suursündmus Navil (seltsimaja avamine) ja sealt edasi toimetaja langemine viiruste küüsi. Loodame, et järgmine leht tuleb nagu plaan ette näeb – aprillikuul lõpul.

Eelarve on elu alus

Tulud

Nimetus	Eelarve
Füüsilise isiku tulumaks	17639000
Maamaks	1000000
Riigilõivud	126027
Laekumised haridusasutuste maj. tegevusest	2889582
Laekumised kultuuri- ja kunstias. majandustegevusest	27500
Laekumised spordi- ja puhkeas. majandustegevusest	788000
Laekumised sotsiaalalaste majandustegevusest	5500
Laekumised elamu- ja kommunaalas. majandustegevusest	4000
Laekumised keskkonnaas. majandustegevusest	65000
Laekumised üldvalitsemisasutuste majandustegevusest	13000
Laekumised transpordi- ja sideas. majandustegevusest	170000
Üüri- ja renditulud toodetud materiaalselt varalt	169000
Kultuuriministeerimi toetus	120000
Toetus avalik-õiguslikelt juriidilistelt isikutelt	51700
Kultuuriministeeriumi toetus põhivara soetamiseks	667000
Majandus- ja komm. ministeeriumi toetus põhivara soetuseks	1773000
Tasandusfond lõige	19879000
Tasandusfond lõige	211860800
Kodumaistelt hoiustelt	35000
Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	10000
Laekumine vee erikasutusest	125000
Saastetasud	120000
KOKKU TULUD	47538109

2006.a eelarve finantseerimistingimused

Nimetus	Eelarve
Muutus kassas ja kodumaistes mittepl. hoiustes	4246978
Laenud	-1669781
Kapitalliisungud	-115306
KOKKU FINANTSEERIMISTINGIMUSED	2461891

Kulud

Tegevusala	Eelarve
Valla- ja linnavolikogu	277904
Valla- ja linnavalitsus	3266224
Reservfond	846320
Muud üldised valitsussektori teenused	206950
Valitsussektori võla teenindamine	54573
Maanteetransport	2173000
Transpordikorraldus	196483
Üldmajanduslikud arendusprojektid	2677197
Tänavate korrashoid	79070
Haljastus	224072
Muu keskkonnakaitse (sh keskkonnakaitse haldus)	120000
Veevarustus	73500
Tänavavalgustus	426200
Hulkuvate loomadega seotud tegevus	24000
Muud elamu- ja kommunaalmajanduse tegevused	20600
Muu tervishoid, sh tervishoiu haldamine	109890
Sportitegevus (va spordikoolid)	453600
Väimela tervisekeskus	1985466
Laste huvialamajad ja -keskused	1350000
Noorsootöö ja noortekeskused	195000
Vaba aja üritused	94500
Puiga raamatukogu	187955
Parksepa raamatukogu	206140
Kirepi raamatukogu	194845
Parksepa rahvamaja	412080
Puiga rahvamaja	318355
Kultuuriüritused	222000
Seltsitegevus	300000
Ajaleht	63965
Jaani koolimaja	59960
Väimela lasteaed	3021830
Puiga lasteaed	2250365
Parksepa lasteaed	2103085
Lasteaia kohamaks teistele omavalitsustele	875000
Puiga põhikool	2468143
Puiga põhikool riigieelarvest	2108715
Parksepa keskkool	5440303
Parksepa keskkool riigieelarvest	6221091
Koolikoha eest tasumine teistele omavalitsust.	2067000
Õpilasveo eriliinid1	122268
Muud hariduse abiteenused (üritused)	252000
Muu haridus, sh hariduse haldus	376631
Eakate sotsiaalhoolekandeadasutused	558000
Koduteenus	164445
Ühekordsed toetused eakatele	120000
Küttepuid	100000
Hooldajatoetus	1211000
Sünnitoetus	72500
Sünnitoetus lapse aastaseks saamisel	47000
Koolimineva lapse toetus	67500
Koolitoidu toetus	40000
Huvihariduse toetus	35000
Ühekordne toetus peredele	68000
Matusetoetus	90000
Riiklik toimetulekutoetus	1498762
Muu sotsiaalne kaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus	801513
ÜLDSE KULUD	50000000

Eelarve kommentaarid

Priit Süüden, volikogu esimees:

„Mul on hea meel, et ka selle aasta eelarve õnnestus vastu võtta ilma suu-remate laharvamusteta. Siinkohal tänu eelarve koostajatele, kes oma töö olid teinud professionaalselt.“

Eelarve võimaldab vallavalitsusel täita selleks aastaks püstitatud eesmärgid.“

Vallavanem Georg Ruuda:

„Investeeringute plaani aluseks olid allasutuste taotlused. Neid kontrollis selleks spetsiaalselt moodustatud komisjon. Enamik taotlusi võeti arvesse, välja arvatud Puiga ja Väimela lasteaia soovid siseruumide remondi osas. Need lükkuvad järgmise aastasse. Suurim selle aasta investeering on Parksepa keskkooli köögiploki remont, selleks tuleb tõenäoliselt võtta ca 1,5 miljonit krooni laenu. Suur investeering on Kosel Kullerkupu ja Sinilille tänava viimine tol-

muvaba katte alla + välisvalgustuse rajamine.“

Puiga kooli võimla ehituse projekteerimiseks on planeeritud 300 000 krooni. Kui projekt olemas, saab hakata otsima võimalusi ehituse rahastamiseks. Valla eelarvest selleks võimalused puuduvad. Lasteaedadest saab Väimela ühe rühmaruumi remondi, Puiga lasteaed mängupaviljoni ja Parksepa lasteaia loodame hasartmängumaksu nõukogu toel vahetada aknad.“

Vald toetab oma eelarvest ka Navi seltsimaja lõpetamist, kuna euronahad seniseid ehituskulusid ei katnud.“

2006. aasta eelarve ei võimalda kõigi vajaduste rahuldumist, ent meie allasutused saavad praegustes tingimustes normaalselt töötada. Eelarve maht on oluliselt kasvanud, kuid samas proportsiooniliselt kasvavad ka hinnad. Eriti ehituses. On meeldiv, et põhiküsimustes saavutati eelarve arutelul üksmeel.“

**Pearaamatu-
pidaja Riina
Laanelepp:**

„Käesoleva aasta eelarve (50 miljonit krooni) on valla viimaste aastate suurim.“

Üldsummasse on riigipoolsed laekumised sisse arvatud. Ka investeringute maht – 14,5% eelarvest – on kõrgeim. Ühtlasi näitab see, et eelarvet ei kulutata ainult igapäevasteks jooksvateks kuludeks, vaid tehakse hoonetele kapitaalremonti ja soetatatakse põhivara.“

Esmakordselt on rohkem raha teede remondiks (riigilt 1,7 miljonit, 400 000 valla eelarvest), mis võimaldab valla teede olukorda märkimisväärselt parandada.“

Valla laenukoormus on väike (eelarvest 3%), kuna laenatud on ainult edasilükkamatute vajaduste puhul. Sel aastal on selliseks vajaduseks Parksepa keskkooli söökla remont.“

Allasutuste majanduskulud on mitu aastat püsinud samal tasemel. Selle aasta eelarve võimaldab neid tõsta 5%. Ka õpetajate palgatõus ei tekita probleeme (tuleb riigieelarvest), kuna mõlema kooli õpilaste arv on püsisav.“

Reservfondi jäetud 800 000 krooni võimaldab katta ettenägematuid kulusid ja toetada väiksemate projektide omaosalust. Kokkuvõttes peaks eelarve võimaldama ka sel aastal valla tasakaalustatud arengu.“

Võru valla 2006.a investeeringute kava

Allasutus	Objekt	Eelarves	Laenu arvelt
Tänavavalgustus	Kosel Kullerkupu tänava välisvalgustus	200 000	
Üldmaj. arenguprojektid	Väimela tööstusala omaosalus	450 000	
Puiga raamatukogu	raamatufondi täiendamine	35 000	
Parksepa raamatukogu	raamatufondi täiendamine	35 000	
Kirepi raamatukogu	raamatufondi täiendamine	35 000	
Seltsitegevus	Navi seltsimaja ehituse toetus	250 000	
Väimela lasteaed			
	Väimela lasteaia toiduplokkide remont	95 320	
	Osaline akende vahetus	40 000	
	Turvavalgustus – materjalid	50 000	
	Turvavalgustus –paigaldamine	20 000	
	Ühe rühmaruumi remont	341 776	
	Kokku	547 096	
Puiga lasteaed			
	Mängupaviljoni ehitus	224 376	
	Kõnnitee ja treppide remont	149 233	
	Kokku	373 609	
Parksepa lasteaed			
	Magamistoja remont	55 368	
	Kolme rühma ruumivalgustus	18 762	
	Valvesüsteemi ehitus	21 724	
	Tuletõrjesignalisatsiooni ehitus	74 983	
	Akende vahetus	80 000	
	Kokku	250 837	
Puiga põhikool			
	Puhaste sööginõude kapp, riul, laud	35 000	
	Võimendustekomplekt	30 000	
	Klassi mööbel (26 kohta)	33 000	
	Raamatukogu-poolsete WC-de renoveerimine	65 000	
	Arhiiviruumi väljaehitus II korrusele	15 000	
	II k fuajee PVC kate ja remont (pikk koridor)	30 000	
	I k fuajee põranda katmine epoksiidvärvi	30 000	
	II k fuajee põranda katmine epoksiidvärvi	30 000	
	Valvesüsteemi täiustamine	28 000	
	Võimla projekteerimine	300 000	
	Kokku	596 000	
Parksepa keskkool			
	Köögi remont – üldehitustööd		662 000
	Köögi san. tehnilised tööd		472 600
	Köögi elektritööd		147 300
	Köögiseadmed		160 000
	Köögi akende vahetus		46 100
	Tulekahjusignalisatsiooni osaline ehitus	61 200	
	Logopeedi ja sotsiaalpedagoogi ruumi ehitus	30 000	
	Ühe klassi mööbel (32 tk)	45 000	
	Söökla mööbel (30 tk)	95 000	
		231 200	1 488 000
Hariduse haldus	Parksepa KK mänguväljakute ehituse omaosalus	124 000	
Sotsiaalne kaitse	Sotsiaalimaja Kanariku 7 katuse ehitus	282 000	
Kokku		3 409 742	1 488 000

Iseseisvuspäeva tähistati seekord Navil

Volikogu esimees Priit Süüden avasõnu ütlemas.

Iga-aastane vallavalitsuse ja volikogu vastuvõtt toimus seekord vast valminud Navi seltsimajas. Maja, mis kõige enam rõõmu valmistab külarahvale, oli heameeleks ka vallajuhtidele, kuna vallamaja saal kipus juba mõnda aega pidulikematel üritustel kitsaks jääma.

Seekordse, kodumaa 88. sünnipäeva vastuvõtu avas volikogu esimees Priit Süüden. Tervitas vallavanem Georg Ruuda, pidupäevakontserdi andsid Parksepa keskkooli õpilased (õpetajad Silja Otsar ja Krista Kütt). Tublimate autasustamisel paluti esimeste hulgas vallajuhtide juurde Mart Timmi, kelle jõupingutused Navi külaseltsi loomisest ja nüüd seltsimaja ehitamisest väärivad tiitlit aasta tegu ja aasta inimene. Ehituse lõpetamiseks andis vallavanem Martile üle tšeki – 250 000 krooni.

Valla elutöö preemia sai sel aastal kauaaegne Puiga lasteaia juhataja Laine Süving. Firmadest tunnustati parimaks puidufirma AS Iibis (juhataja Mati Siim), parimaks külavanemaks Puiga külavanem Meelis Koppel, aasta kultuuriedendajaks rahvatantsuõpetaja Helle Liloson, aasta õpetajaks Ülle Noppel, parimaks sportlaseks Taavi Liiv. Hariduselu edendajaks tunnustati Krista Kütt.

Aasta paremad said seekord kingituseks kauni küünlajala, tänukirja saajad sooja ja moeka salli.

Seekordsetest autasustatutest moodustasid lõviosa valla allasutuste (koolide ja lasteaedade) töötajad. Ent tublisid inimesi on kahtlematult ka teistel elualadel. Aasta on lühike, aeg läheb kiiresti. Lugupeetud vallarahvas! Vaadake enda ümber ja esitage julgelt häid ja tublisid inimesi (nii interneti kui telefoni teel) kuni 2007.a jaanuarikuu lõpuni. Juures peaks olema ka mõnerealine iseloomustus.

Selline nägi välja pidupäevatorit.

Elutöö preemia võtab vastu Puiga lasteaia juhataja Laine Süving.

Vallapoolne toetus Navi seltsimaja ehituse lõpetamiseks. MaRT TIMMI ON ANDNUD SAADUD TŠEKI ÜLE POEG TARMOLE, KES ON NAVI külaseltsi esimees.

Aasta külavanem, Puiga külaelu edendaja Meelis Koppel, kes peale selle on veel firmajuht ja korteriühistu esimees.

Aasta kultuurielu edendaja, Parksepa keskkooli tantsurühmade juhendaja vanemõpetaja Helle Liloson.

Tänavused Võru valla aunimetuste saajad

Vastavalt Võru vallavolikogu ja -valitsuse autasude andmise korrale anda välja aunimetused ja tänukirjad järgmiselt:

- 1.1.1. Elutöö preemia **Laine Süving**, Puiga lasteaia juhataja
1. Aasta inimene/tegu **Mart Timmi**, Jaagumäe talu peremees, Navi seltsimaja ehituse algataja
2. Aasta külavanem **Meelis Koppel**, Puiga külaelu edendaja
3. Aasta õpetaja **Ülle Noppel**, Parksepa KK õpetaja
4. Aasta hariduselu edendaja **Krista Kütt**, Parksepa KK huvijuht
5. Aasta kultuurielu edendaja **Helle Liloson**, Parksepa KK laste rahvatantsurühmade juhendaja
6. Aasta sportlane **Taavi Liiv** – Eesti parim noorkergejõustiklane a. 2005
7. Aasta ettevõtte **AS Iibis Puit**, juhataja Mati Siim
2. Tänukiri tulemusliku töö eest:
1. **Maire Post** Parksepa lasteaia õpetaja
2. **Piia Peedel** Väimela lasteaia õpetaja
3. **Marika Ots** Puiga lasteaia õpetaja
4. **Hugo Prants** Parksepa rahvamaja juhataja
5. **Anu Sarap** Parksepa lasteaia juhataja
6. **Maire Kobin** Puiga PK õpetaja
7. **Kersti Kattai** Puiga PK huvijuht
8. **Keiu Press** Puiga PK õpetaja
9. **Silja Oss** Puiga PK õpetaja
10. **Meelis Reinberg** Puiga PK õpetaja
11. **Katrin Kenk** Puiga PK aednik
12. **Liia Luik** Parksepa KK õpetaja
13. **Valeri Holodnjakov** Parksepa KK õpetaja
14. **Verner Venne** Parksepa KK remonditöölaine
15. **Anneli Ilves** Parksepa KK võrguhaldur
16. **Ulvi Hilp** Parksepa KK administraator
17. **Anneli Plado** Parksepa KK õppealajuhataja
18. **Kaidi Oja** Parksepa KK asjaajaja
19. **Helje Jaarma** Parksepa KK õpetaja
20. **Silja Otsar** Parksepa KK õpetaja
21. **Elina Bogomolova** Parksepa KK logopeed
22. **Arvet Vill** Raiste ja Tagaküla teede hooldaja
23. **Jaan Mäesaar** Puiga küla spordielu edendaja
24. **Kaimo Runtal** Navi seltsimaja ehitustöölaine
- Otsus jõustub teatavaks tegemisest.
23. veebr 2006

PRIIT SÜÜDEN,
volikogu esimees

Tänukirja võtab vastu töökas ja tubli Puiga kooli aednik Katrin Kenk.

Muljeid vahetavad Jaan Teesalu, Kalev Piirimägi ja Priit Süüden.
Fotod PEETER HAUG

Parksepa rahvale

7. aprillil, enne naljaõhtu algust, on aleviku rahval võimalik kohtuda Riigikogu liikmete Ivari Padari ja Mait Klaasseniga, maavanem Ülo Tuliku ja vallavanem Georg Ruudaga. Koht Kanariku Kelder, algus kell 18. Külalistel on palve, et küsimused oleksid enne läbi mõeldud ja ka kirja pandud. Selleks paigutatakse kauplusesse kast. Kuna põhiüritus algab koolimajas kell 20, algab kohtumine täpselt kell 18. Kohale võiks tulla pisut varem.

Puigal austati Tuglast

Puiga rahvas on Tuglase mälestust kalliks pidanud. Küla keskel seisab mälestuskivi, samas ligikal tahvel elulooliste andmetega. On toimunud Tuglase päevad ja ajalookonverentsid, nendest vii-

mane 2. märtsil, Tuglase 120. sünniaastapäeval. Külalised olid nimekad: kirjanik Hando Runnel, kirjandusteadlased Peeter Olesk ja Janika Kronberg ning Võru raamatuklubi president

Erik Kamberg.

Peeter Olesk ei pidanud paljaks ka valla lehe jaoks Tuglasest kirjutada. Tänu talle selle eest.

Friedebert Tuglas ja Puiga

Sünnikoha ja varasema lapsepõlve poolest oli Tuglas tegelikult Põlva kihelkonna inimesi. Ta oli pärit Ahjalt ning mõnda aega pidasid ta vanemad kõrtsi Tammel, mis praeguse jaotuse järgi kuulub Valgjärve alla. Omal ajal käis Tamme mõis Kanepi kihelkonna alla Võrumaal, praegu asub see Põlvamaal. Kuidas seal Tuglase lapsepõlves elati, sellest kirjutab ta ise raamatus "Noorusemälestusi" (1940; 3. tr 1990).

Tänapäevases mõistes tähendab "suvitamise" kas sõitu välismaale või siis asumist sellisesse suvekodusse, mis kuulub kas sulle või su perele. See võib olla putka, aga ka suvila või kogu terve maja. Putka oli Neeva suudmest paremat kätt Viiburi poole vene ja maailmakirjanduse klassikul Anna Ahmatoval (1889-1966). Pühajärve ligikal asub praegugi suvila, mille rajas sinna luuletaja Jevgeni Jevtušenko pere. Ahijärve ligikal Valga ja Võrumaa piiril on Ain Kaalepi maamaja.

Tuglas oli Puigal kostilisena. Suvine Tartu on pöudne ja linnast mindigi maale või mere äärde. Kuid Tuglas ei läinud Puigale kala püüdma. Ta läks sinna või õigemini tuli siia tegema loominguist tööd. Ennekõike tähendas see arupidamist oma senise loomingu üle. Puiga-suvedeks (1921-1922) oli Tuglaselt ilmunud kolm novellikogu, romaan "Felix Ormusson", hulk pikemaid esseesid, rohkesti väiksemaid artikleid, mitu tõlget, rida

Peeter Olesk.

kordustrükke ja muud. Selleks ajaks oli Tuglas jõudnud, kui kasutada Valmar Adamsi märksa hilisemat pealkirja, maise matka poolele tee: ta oli 35-36-aastane.

Kuid ta elamine oli ebakindel ja see, et samasugune oli see teistelgi, polnud lohutuseks. Vastavalt on Tuglase tolaeagseid kirjad täis rahamuresid, kuid ka tegelemist kirjanikkonna organiseerimisega. Nüüdsele lugejale on kõige kergemini leitav Tuglase kirjavahetus Artur Adsoniga, mille ajakirja Keel ja Kirjandus veergudel publitseeris ning kommenteeris August Eelmäe. Aastakäigus 1991 (nr 11) ja 1992 (nr 4 ja 5) on avaldatud just need kirjad, mis on kirjutatud kas Kasaritsas või Võrus või käsitlevad mõlemaga seotud asjaolusid aastal 1921. Järgmisel aastal tuli Tuglas Puigale enne jaanipäeva,

22. juunil. Vaheaegadega on ta seal olnud septembri lõpuni. Tolleaegne kirjavahetus Adsoniga on avaldatud ajakirjas Keel ja Kirjandus 1995 (nr 2 ja 8).

Võrru oli Tuglasel käimist mitmel põhjusel, muuhulgas ka seepärast, et sinna tuli tema post. Ta käis jala. Tartusse sõitis ta rongiga. Ta käis mujalgi. Järjest kogu suve ja sügise algupoole ta seega Kasaritsas ei olnud. Kohustus oli rohkesti, kavatsusi veel rohkem

Esimestest nõudis palju asjaajamist ning ringisõitmist ajakirja Tarapita väljaandmine. Teine suur, õigupoolest ajalooline ettevõtmine oli Eesti Kirjanikkude Liidu asutamine. Liit asutati 8. oktoobril 1922 Tallinna raekojas. Samaaegu tegi Tuglas Puigal viibides ka eelõid niisuguse kirjandusliku ja, mis peaaegu korrapäraselt ilmuva ajakirja väljaandmiseks, kus kildkondlikkus oleks vaoshoitud. Looming nr 1 hakkas ilmuma aprilli lõpust 1923.

Lisagem neile kirjanduslikud ja muidureisid ning loengusari Tartus õpetajatele ning igapäev mõistab pikematagi, tööd oli palju. Pluss artiklid. Puhtilukirjanduslikest kavatsustest lootsis Tuglas lõpetada Puigal novelli "Sinine savi", mis siiski ei valminud ei seal ega kunagi hiljem. Puigal lõpetas ta novelli "Rändaja", töötas "Marginaalia" kallal ning alustas loominguise autobiograafia "Teoste sünnilood" kirjutamist. Tuglase uurijad said seda kasutada juba enne avaldamist, ent lugejate ette jõudis see tervikuna esmakordselt alles 1966. aastal.

Loomingulisi autobiograafiaid on katketi kirjutatud ja avaldanud teisedki (näiteks Eduard Vilde), kuid nooreestlastest pole seda peale Tuglase teinud keegi nii süstemaatiliselt. See on eeskätt tema ilukirjandusliku loomingu kaudu sissejuhatust mitmesse epohhi.

Tuglase pika eluea kestes olid kuud Puigal episoodiks. Selle poolest, mis seal sündis, mõjutavad need kuud meie kirjanduslikku kultuuri aga edasigi.

Tähtveres 3. märtsil 2006

PEETER OLESK,
kirjandusteadlane

Konverentsi lõpul süüdati küünal Tuglase mälestuskivi juures.

Eakate bussisõidu soodustustest

Paljude soovile, et ka valla üle 70aastased elanikud saaksid samasugused õigused tasuta bussisõiduks nagu Võru linna pensionärid, ei saa selles lehenumbri veel ammendavalt vastata. Ent küsimusega on tegeldud. Mõni aeg tagasi kohtuti linnavalitsuse esindajatega (abilinnapea Jüri Johanson ja Ülle Kitsik). Selgus, et linn doteerib bussiliiklust aastast 850 000 krooniga, mille sees on ka kõik sõidusoodustused mitmetele elanike gruppidele. Üle 70a osas vahet ei tehta. Tasuta tohivad Võru linnaliinidel sõita nii linna külalised kui ka vallaelanikud.

Vallas kulub õpilaste tasuta

kooli- ja kojusõiduks ca 800 000 krooni. Täiskasvanud kasutavad linnaliine (nr 6), linnalähiliine (nr 11, 14, 16,) valda läbivaid kaugliine ja taksobussi. Üle 70-aastasi inimesi elab vallas 532, nendest Parksepal 61, Väimelas 78, Kosel 50 ja Puigal 18. Külades, mida linna- ja linnalähiliinid läbivad, elab 391 eakat, kaugeimates külad, kus kasutada on vaid kaugliinid, on 141 üle 70-aastast.

Kõigile liinitüüpidele tasuta sõidu kehtestamine ei ole võimalik. Reisijate vedu allub riiklikele dotatsioonidele, sellest omakorda sõltuvad liinide paiknemine ja tihedus. Samuti piletihin-

nad. Sellist valda, kus kehtiksid laussoodustused, ei ole Eestis olemas. On valdu, kus sõite kompenseeritakse piletitest esitamisel, kui kulutused on tõesti suured. Millise lahenduseni jõuame meie vallas, on raske öelda, sest autobas ehk bussifirma Sebe ei ole meie kirjale veel vastanud. Eelkõige peab selguma, kui suurte rahadega on tegemist ja edasi peab siis nende vajalikkuse üle otsustama volikogu. Kinnitan, et vald on asunud võimalike lahendusi otsima. Nendest aga järgmises lehenumbri.

GEORG RUUDA,
vallavanem

Koolimuuseum palub abi

Tere, Parksepa (Väimela) kooli vilistlane, kunagine lapsevanem või muidu hea inimene! Sinu kooli 130. aastapäevaks valmis fotonäitus „Nii ajaratas ringi käib“. Näitus tutvustab koolihoonete ajalugu, õpilasi lendude viisi ja õpetajaid. Kooli juubelipäeval peatuti selle väljapaneku juures kõige kauem. Meenutati klassikaaslaste nimesid, koolielu sündmusi, õpetajaid.

Täna siinkohal kõiki häid inimesi, kes aitavad fotosid hankida ja isikuid tuvastada. Kõik originaalfotod ka tagastati.

Näitusel on olemas koolipere fotod 1913/14 õ-a, üks foto ajavahemikust 1920–1922, 1930, fotod 1932–1938 iga aasta kohta, 1940, 1946, 1949, 1956 ja 1957. Kas kellelgi on võimalik pakkuda fotosid teistest aastatest?

Lõpetanute kohta puuduvad fotod 1939.–1945. a., 1948., 1950., 1952., 1953., 1956. a kohta. Ka puuduvad andmed ja fotod lõpetajatest enne 1938. aastat.

Suur palve lugejale! Ehk leidub lõpetanuid või nende vanemaid, kes saaksid meid aidata fotode leidmisel ja isikute tuvastamisel. Võib-olla on vanas fotoalbumis olemas isegi vanaemadevanaisade ja nende emade-isade pilte meie kooli päevilt.

Ootame ka fotosid koolielu kohta (spordipäev, pidu, klassiõhtu, ringitöö jt). Eriti hinnatud on meenutused. Teemasid on ju palju, pakume mõned:

1. Tore klassikaaslane (koolikaaslane).
2. Oli spordipäev (klassiõhtu,

koondus, külmapüha jt).

3. Kui elekter ära läks.

4. Ta oli nagu ema/isa – (õpetajast).

5. Range, nõudlik, aga õiglane – (õpetajast).

6. Käisime matkal (ekskursioonil, muuseumis, teatris jt).

7. See ei unune (ta ei unune) – sündmus või isik.

8. Ta oli nagu Toots, õpetajate kirstunael.

9. Tõmbame sind liistule! Pät strotsek! Panen teid kikivarvul kõndima! Paras kandidaat... jt õpetajate ütlusi. Aga ka õpilaste ütlusi!

10. Kui olin korrapidaja (aias, pargis tööl, jäetud peale tunde, teinud poppi, õpetajat vihanud jt).

11. Kui olin koolilaps.

12. Päev (nädal) internaadis.

13. Sain omale „pütilauad“ (suusad) ja „tirtsud“ (uisud).

14. Mis kooliteel võib juhtuda.

15. Õpilaste koerustükid ei olnud pahatahtlikud (või olid?).

16. Kuidas me teatrit tegime, laulukooris või ansambelis laulsime, orkestris mängisime.

Küllap leiad ka ise teemasid.

Paku ka esemeid (sirklikarp, joonestustarbed karbiga, salmik, laulik jt)

Küsi vajadusel nõu tel 5668 7241. Pane posti:

Ilme Vahtra
Väimela side 65501
Võrumaa

Ette tänades

ILME VAHTRA,
muuseumi juhataja

Ansamblitel tuleb ülevaatus

2. aprillil algusega kell 12 kutsub Misso rahvamaja taas maakonna vokaalansambleid võistu laulma. Parksepa rahvamaja saadab välja kolm ansambli. Kui on huvilisi, siis on üksikute vabade kohtade olemasolul võimalik kaasa sõita, et omadele plaksutama tulla. Info tel 785 0484 või 518 9662.

Koera-aasta algus Parksepal

29. jaanuaril kell 16.16 alanud punase koera aastat võeti Parksepal vastu mitmete üritustega. Rahvamaja korraldas pereürituse, kus võisteldi Soome kelgu rallis, pere- ja tilluvõistluses.

Kohale olid tulnud päris koerad ja koerteks maskeerunud kahejalgsed. Võistlused kulgesid pingeliselt ja konkurentsitihedalt ehk igati punase koera aasta algusele vääriliselt!

Parksepa eakate klubi palus aga külla Kagu-Eesti Kennelklubi liikmed. Ja kui nad kohale jõudsid, sai klubiruum koeri täis. Oli suuri, väikesi, pikakarvalisi

ja siledaid. Perenaised-peremehed olid lahkesti nõus oma lemmikuid tutvustama ja enamik koeri talus kannatlikult ka seda, kui võõrad tädid silitada-patsutada soovisid.

19. augustil ootame Parksepa lauluväljakule taas valla kauni- maid koeri (ei pea sugugi olema mingist peenest tõust). Toimub perepäev, grillipidu ja koerad kui paljude perede täieõiguslikud liikmed on oodatud külalised. Aga sellest eesmärgest järgmistes lehenumbrites.

Aga kõigile ikka vahvat ja koerusi täis koera-aastat!

Heakorralomisjoni ja Kodukaunistajate Ühenduse tegevusplaanid

Valla heakorralomisjon (H. Moisto, V. Rütli, H. Vildo, M. Tarrend, R. Laanelepp, A. Perk, H. Noormets, puudusid E. Peedel ja K. Vijard) pani 9. veebruaril kokku selle aasta tööplaani. Õppeekskursioonidest läksid kirja: **20. mail** – Põhja-Eesti (suur Nurga puukool, Roheline kaubamaja);

3. juunil – Baltezersi puukool ja Riia käsitöö- ja korvilaat;

20. juulil – uus kunstimuuseum ja presidendi roosiaed Tallinnas;

30. septembril – Palamuse laad;

28. oktoobril – Lindora laad.

Reisidelt on tavaliselt kaasa toodud palju istikuid. Sõidukulusid aitab katta vallavalitsus, kuid osa nendest jääb tasuda ka sõitjatel.

Vallavanem Georg Ruuda märkis, et valla eelarvest toetatakse sel aastal Parksepa laululava, pinkide ja suusasildade remonti. Kagu Teedevalitsusega kahasse rajatakse Võru–Väimele–Parksepa jalgrattatee äärde mõned puhkekohad ja istutatakse puud-põõsaid. Aprillikuu on taas plaanis teha ohtlike jäätmete kogumise ring, millele lisandub

ka vanapaberi kogumine. Sellega asub tegelema valla keskkonnaspetsialist Merle Tarrend. Tema plaanides on ka teeäärte puhastamine õpilaste abiga.

Maikuu tuleb maakonnakomisjonile esitada kandidaadid n-õ presidendi konkursile (sinna valitakse maakonnast neli paremat). Senini on meil sellel konkursil läinud vägagi hästi. Presidendi vastuvõtul on käinud kümme peret ja ka Võru Vallavalitsus, viimaste aastate jooksul tehtud töö eest heakorra alal.

(2005. a käis vastuvõtul perekond Villak–Plangi Kosest.)

Valla oma heakorralomiskurss toimub ka sel aastal. Komisjon teeb hindamisringi augustis, autastamine toimub septembrikuus. Ja neli peret saavad Eesti valitsuse poolt eraldatava mastivimpli.

2005. aastale tagasi vaadates soovis komisjon tänada ja ära märkida peresid, kes oma kodu jõulupühadeks kenasti ära kaunistasid. Alati on silma paistnud perekonnad Hõrak, Toomik, Taimar Timmi, Anneli Matsin, Rauba, Peterson, Parksepa Männiküla (Tšvalko, Änilane, Männisalu, Peedosaar, Janter) ja paljud teised. Jõuluaeg oli kõigile kiire. Eeltoodud nimed ei ole välja valitud mitte komisjoni, vaid vallaelanike tähelepanekute põhjal. Seepärast palume vabandust nendelt, kes elavad kaugemates küldes ja seetõttu vaetvälja ei ulatunud.

On alanud osavõtjate registreerimine kõigile 2006. aasta reisidele. Ikka telefonidel 78 50 477 või 56 156 234 (õhtul või hommikul, H. Noormets).

Lapsed ja raamatukogu

MTÜ Parksepa korraldatud küsitlus näitas, et parksepalased on raamatukoguga rahul. See teeb juhatajale rõõmu. Mõnikord häirib täiskasvanuid laste käitumine raamatukogus. On ka põhjust. Tõsi, kord on küll tunduvalt paranenud, võrreldes ajaga kaks aastat tagasi, mil avalik internetipunkt raamatukogusse loodi. Praegu on paljudel interneti kodus ja AIP-is järjekorra pärast ei tülitseta.

Olukorra teeb keeruliseks see, et raamatukogu on avatud kella 20ni. Lapsed on õhtul va-

bad ja tulevad suure kambana. Siis lööb välja kambavaim, soov üksteist üle trumbata. Kuid raamatukogu on vaikne koht, kuhu lärmakas ja ülemeelik ei sobi. Lapsed, kes pole harjunud sõnakuulmisega ja piiride seadmise-ga, põhjustavad pahandusi ka koolis.

Esinenud on ka halbu tegusid: raamatute lõhkumist, määrimist, varastamist. Sel juhul olen teavitanud vanemaid ja kooli direktorit. Laps on saanud karistuse.

Elementaarsed viisakusnõu-

ded – jalgade pühkimine, teretamine, palumine, tänamine – kipuvad ununema. Pahameelt teeb Parksepa laste inetu sõnavara. Kuid ropendamine pole vist ainult kohalik probleem, vaid noorte hulgas üldine.

Lapsed on meie ühine rõõm ja mure. Kodu, kool, raamatukogu, mõelgem koos! Kavasse tuleb võtta käitumiskultuur. Hispaania vanasõna ütleb: viisakus väärrib palju, kuid ei maksa midagi.

ELVI MÄÄR,

Parksepa raamatukogu juhataja

Jäätmemajandus euroopalikumaks!

Üha suurenev jäätmete hulk on probleemiks kogu maailmas. Euroopas on rakendatud mitmeid meetmeid, et jäätmete teke kontrolli alla saada ja saavutada olukord, et need ei läheks loodusesse tagasi. Eesti on selles suunas tegemas esimesi samme. 2004. aastal võeti vastu kaks põhimõtetelise tähtsusega seadust: jäätme-seadus ja pakendiseadus. Nende eesmärgiks on vähendada loodusesse minevate jäätmete hulka ja võtta jäätmed uuesti kasutusse.

Siinkohal mõningad mõtlemapanevad faktid jäätmete lagunemise kohta: **kartongist piimapaki lagunemisaeg 5, plastikakatkott 10–20, plastpudel 50–80, konservikarp 100 ja õllepurk 200–500 aastat.**

Eesti jäätmemajanduse arengul on põhimõte, et segunenud olmejäätmete käitlus peaks olema hästi kallid ja sorteeritud prügi käitlus peaks olema kas tasuta või väga odav.

2006. aasta alguses tõusiski jäätmete ladustamishind prügila-

tes saastetasu mitmekordse tõusu võrra. Seega kallinesid ka jäätmekäitlejate teenuste hinnad.

Olmejäätmete teke majapidamises on paratamatu. Küll aga on võimalik vähendada prügi eest makstavaid arveid jäätmete sorteerimisega kodus ning seega kaasa aidata jäätmete taaskasutamisele. **Pakendikonteinerite rentimine ja tühjendamine on praegu veel tasuta.**

Pakendikonteinerisse sobivad:

- * puhtad jogurti- ja võitopsid,
- * puhtad õli-, ketšupi- ja majoneesipudelid,
- * puhtad kosmeetika- ja hooldustoodete pakendid (nt šampoonipudelid),
- * puhtad plastnõud- ja karbid,
- * plastikaatkotid,
- * värvilised ja värvitud klaasist pudelid ja purgid,
- * toidu- ja joogipakendite metallkaaned, ka konservikarbid
- * puhtad metallpakendid,
- * puhtad kartongist piima- ja

jogurtipakendid.

Pakendid peavad olema puhtad, sest ainult siis on neid võimalik töödelda ning taaskasutusse võtta. Määratud pakendid ja pakendikonteinerisse mittedobivad jäätmed on segaolmejäätmed, mille käitlemise eest tuleb maksta.

Enamik Võru valla korteriühistuid omab pakendikogumiskonteinerid ning juba on ka mõnes suuremas külas loodud tingimused sorteeritud jäätmete kogumiseks. Meeldetuletuseks kõigile: **pakendikonteinerisse tuleb panna ainult sinna ettenähtud jäätmed, vastasel juhul lõpetatakse pakendikonteinerite rentimine ja tühjendamine või maksustatakse täishinnaga.**

Kellel on veel huvi liituda sorteeritud jäätmete kogumise-ga, palun pöörduda Võru valla keskkonnaspetsialisti poole (teisipäeviti, kolmapäeviti, tel 782 8015 või merle@voruvald.ee).

MERLE TARREND,
keskkonnaspetsialist

Parksepal suured juubelid tulemas

Tõsi, mis tõsi! 8. aprillil algusega kell 11 ootab Parksepa raamatukogu kõiki oma sõpru, lugejaid tähistama raamatukogu 60 aasta juubelit. See oli sõjajärgne 1946. a, kui Raistes asus väikeses ruumides külarahvale raamatuid laenutama esimene raamatukogu juhataja Valdeko Lepp. Sellest on möödunud 60 pikka aastat. Juubeliaktus-kontsert toimub Parksepa keskkooli aulad. Kindlasti tuleb külalisi, kindlasti peetakse meele paremaid lugejaid ja raamatukogu aktiviste.

Parksepa rahvamaja 50!

Rahvamaja alguseks loetakse EPT klubi asutamist 1956. a (midagi tehti juba ka varem). Aastapäeva aktus-kontsert toimub 4.

novembril Parksepa keskkooli aulad.

Seoses juubelitega paluvad nii raamatukogu kui rahvamaja nii lugejaid kui ringide liikmeid vaadata üle oma vanad fotod. Mäletate ju, kui suurt huvi pakusid fotostendid nii EPT mälestuskivi avamispäeval kui Parksepa keskkooli juubelil. Fotod saab tagasi. Praegune arvutitehnika võimaldab teha koopiaid, nii et fotoga midagi ei juhtu. Väärtuslikud oleksid ka vanad aukirjad, diplomid, embleemid jne, aga ka mälestused mõnest ammu sündmusest. Neid materjale ootavad nii raamatukogu juhataja Elvi Määr (tel 785 0515) kui ka rahvamaja juhataja Hugo Prants (tel 785 0484 või 518 9662)).

Rahvamajad teatavad ja kutsuvad osalema

Parksepal (märts, aprill)

24.03. – külade päev Navil. Kontsert Parksepa isetegevuslastelt. Algu kl 10.

24.03. – puigalased tulevad külla näitemänguga. Võru–Valga rahvapilliorkestrite kontsert. Parksepa keskkooli aulad, algus kl 18.30.

7.04. – naljapäev. Külalisesinejad Ivari Padar, Mait Klaassen. Mängib ansambel Nööp. Parksepa keskkooli aulad, algus kl 20.

8.04. – oma 60 aasta juubelit tähistab Parksepa raamatukogu. Parksepa keskkooli aulad, algus kl 11.

23.04. – noorte segakoori Hilario kontsert. Parksepa keskkooli aulad, algus kl 18.

30.04. – volbröö pidustused Parksepa lauluväljakul. Algu kl 20.

Puigal (kooli saalis)

21.03. – Võro-Seto näitemängupäev. Algu kl 11.

7.04. – tervisepäeva tähistamine. Algu kl 13.

23.04. – iluaiaanduse õppepäev. Algu kl 11.

Ajalooline foto aastast 1983. Orkester Kungla 105. aastapäeva puhul avatakse vast valminud laululava. Linti lõikavad (vasakult) projekti autor Heiti Kirves, Enn Saarik, Kalju Torila, Helju Kalme ja tollane juhataja Valdo Majamees.

Erakogu

Võru maakonna õhuinterneti projektist

Väljakuulutamisel on riigihange õhuinterneti teenuse pakkuja leidmiseks maakonnas. Sellega seoses on vaja täpsustada andmeid. Soovime teada teie eelistust. Võimalikud variandid on:

1) kiirem ja kvaliteetsem ühendus kuutasuga orienteeruvalt 500 krooni

2) aeglasem ühendus kuutasuga orienteeruvalt 300 krooni

Mõlemal juhul on ühekordne liitumistasu orienteeruvalt 1000 krooni.

Ühendus on mõeldud ühele liitujale. Tingimuste olemasolu korral on võimalus ka ühendust jagada (isiklikul initsiatiivil).

Palume teil teatada oma eelistust ja liitumiskoht (nimi, liitumiskoht kas aadressina või kinistu nimenä, eelistus 1 või 2 ja kontaktandmed) Võru vallavalitsusse telefonil 782 8091 või e-mail vald@voruvald.ee

PEETER HAUG,
infonõunik

Uus arendusnõunik on Inge Vill

Seoses valimisega Vastseliina vallavanemaks lahkus 2005. a lõpul töölt meie senine arendusnõunik Raul Tohv. Uue inimese leidmiseks kuulutati välja konkurss, millele esitas dokumendid kümme kandidaati. Miks langes valik senini valla registripidajana töötanud Inge Villale? „Vastava hariduse ja ametile sobivate isikuomaduste tõttu,” vastab vallavanem Georg Ruuda. „Inge on lõpetamas kõrgkooli ja ta on näidanud ennast täpse ja kohusetundliku töötajana. Loodame temast Raul Tohvile igati väärilist mantlipärijat.”

Valla lehes on kombeks uusi vallaametnikke tutvustada. Inge rääkis enda kohta järgmist:

„Olen sündinud 7. jaanuaril 1980. Minu kodu on Tagakülas, kus elavad ka minu vanemad. Isa töötab Lapi MT-s ja ema on kodune. Pärast Võru I põhikooli lõpetamist jätkasin õpinguid Võrumaa Kutsehariduskeskuses (maaturism ja ärikorraldus). Praegu olen jõudnud lõputööni Eesti Sisekaitse Akadeemias, juunikuus peaksin saama diplomi haldusjuristi erialal. Minu lõputöö käsitleb perekonnaõigust.”

Missugused on uue arendusnõuniku esimesed tähtsamad tegevused? „Raske on neid pingerritta panna, sest kõik on tähtsad,” vastab Inge. „Töös on üldplaneering (eskiislahendusega tegeleb OÜ Ehitusnõunik), sellele lisanduvad detailplaneeringud. S.o valda pöörduvad eraisikud ja kinnisvarafirmad, kes soovivad

Inge Vill.

oma katastriüksusi kruntideks jagada. Suur tööloik on rahastamisvõimaluste otsimine ehk projektide kirjutamine eeskätt valla allasutustele, ent ka MTÜde, seltside jne nõustamine. Oleksin rõõmus, kui saavutaksin parema koostöö nii ettevõtjate kui külvannematega, sest teistes valdades on need suhted paremal järjel. Üldse ootan rohkem algatusi nii küladest kui alevikest, sest siis on vajadusel kergem lahendusi leida. Suurematest keskustest on omaalgatuslikult asjad hakanud liikuma Puigal ja Parksepa, küladest Navil ja Tagakülas. Ootan väga sama suhtumist ka Koselt ja Väimelast.

Muidugi võtab praegu üksjagu jõudu ja aega kõrgkooli lõpetamine.

Enda kohta veel niipalju, et valdan nii kõnes kui kirjas inglise ja norra keelt (Norras olin vahetusüliõpilasena), vene keelt

aga suhtlustasandil. Mängin puhkpilliorkestris Kungla ja olen Laulu- ja Mänguseltsi Kungla juhatuse liige. Minu töötelefon on 782 1371, e-mail: inge.vill@vovall.ee.

Uus on ka registripidaja-asjaajaja

Kui valite numbri 782 1576, vastab teile Kaili Pariots (töötas varem infosekretärina). Kaili on sündinud 1. märtsil 1982, lõpetanud Parksepa keskkooli ja Tartu teeninduskooli virtuaalse kaubanduse erialal. Praegu õpib ta Eesti Maaülikoolis ökonoomika ja ettevõtluse eriala III kursusel. Juunikuus loodab saada lõpudiplomi.

Mõlemale tublile noorele töötajale edu ja kordaminekuid soovides

vallarahvas ja valla ajaleht

Kaili Pariots.

Täiendavad meetmed linnugripiohu vältimiseks

Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor keelustas 15.02.2006. a oma käskkirjaga kodulindude välitingimustes pidamise, et vähendada haiguse levimuse riski metslindudel kodulindudele. Kodulinde võib väljas pidada vaid juhul, kui lindude kokkupuutumine metslindudega on piisavalt tõkestatud (linde peetakse tarastatud alal, ala pealt katmine on soovitatav). Samuti tuleb hoida lindude sööt ja joogivei sisetingimustes või varikatuse all, et vältida selle kokkupuudet metslindudega. Soovivat on tagada kodus peetavate hanede ja partide ning teiste linnuliikide eraldatus.

Seoses linnugripi levimisega maailmas ja suurenenud riskiga rändlindude kevadise rändega inspekteerib Veterinaar- ja Toiduameti (VTA) jaanuaris-vebruaris kõiki kodulinde pidavaid

loomakasvatustevõtteid ja eraisikuid sõltumata peetavate lindude arvust. Inspekteerimise eesmärk on saada ülevaade kõigist linnupidajatest (just era-isikutest) ja nende poolt peetavatest lindudest. Olukorra kaardistamine on oluline selleks, et taudi puhkemisel saaks rakendada kõikide ohu- ja järelevalvetsoonis olevate linnupidajate (lindlate) suhtes vajalikke meetmeid, vältimaks taudi laialdast levikut. Kuna suurimaks ohuallikaks võib pidada vabalt peetavaid koduveelinde, nagu pardid ja haned, kontrollitakse, kas lindudel on võimalus kokku puutuda mets- ja rändlindudega, kas veelindudel on kasutada mingi looduslik veekogu jms. Enam tähelepanu pööratakse ka lindude söötmisele ja söötade päritolule, kuna Veterinaar- ja Toiduameti peadirektori käskkirjaga on kee-

latud käidelda sööta, mis pärineb ohustatud piirkonnast, kus on diagnoositud lindude grippi.

Veterinaar- ja Toiduameti soovib linnupidajatelt igapoolset koostööd võimaliku linnugripi kahtluse avastamisel ja sellest teavitamisel.

Vastavalt „Lindude gripi tõrje eeskirjale” on loomaomanik kohe kohustatud haiguse kahtluse korral kohale kutsuma piirkonda teenindava volitatud veterinaararsti või järelevalveametniku, et lindude grippi kliiniliselt diagnoosida, proovid võtta, epizootoloogiline uurimine teha ning loomataudi leviku tõkestamiseks vajalikud kitsendused ja abinõud rakendada.

Lisainfot lindude gripi ja ennetusmeetmete kohta saab Veterinaar- ja Toiduameti kodulehelt www.vet.agri.ee.

Käsitööhuvilistele!

Tuletame meelde, et ka sel aastal tuleb näitus. Palume osa võtma kõiki tegijaid, eriti aga mõlema kooli käsitööringe. Ootame ka tundides tehtud esemeid. Näitusel on taga juba mitmeaastane traditsioon, mille tõttu vallarahvas seda usinalt külastab. Muidugi on ette nähtud ka auhinnad.

Palume osavõtjatel tuua esemed 25. aprillil kella 10–12-ni (kindlasti tegija nimi juurde!).

Näitus avatakse 26. aprillil kell 10 (lahti kuni kella 16-ni) ja võetakse maha 28. aprillil kell 14. Samas toimub ka lõpetamine ja autasustamine.

Oleksime väga rõõmsad, kui ka mõni mees oma töid julgeb näitama tulla. Senini on osavõtjaks olnud põhiliselt naispere.

Valla Kodukaunistamise Ühendus

Horvaatia reisist osavõtjatele

Reiseelne viimane koosolek toimub 24. aprillil kell 14 Võru vallamaja saalis. Tuleb tasuda kogu sõiduraha, saab infot väljasõidu kohtade, aegade, valuatavajaduse ja muu kohta.

Sõidust loobuda ja sissemakstud raha on võimalik tagasi saada kolm nädalat enne väljasõitu (5. mai 2006).

Grupp on praktiliselt komplekteeritud. Juurde saab ainult kellegi äraütlemisel. Rõõmsa taaskohtumiseni!

Reisiklubi juhatus

Tarku mõtteid

* Perevägivald on see, kui armuke saab pehme kasuka ja naine kõva kitli.

* Ülemus, kes oma ametikohustusi täitma ei küüni, vajab ametikõrgendust.

* Paremost olla kuulus joodik kui anonüümne alkohoolik.

* Kui seksistust saab kuritegu, saab vahekorra väärtetu.

* EL-i määruste järgi võib viina valmistada ainult teraviljast ja kartulist. Mis tähendab, et edaspidi võib öelda: „Võtsime kartulit!”

* Loorberite lõikamiseks peab pea lõikama.

* Tark õpib vigadest, loll ei õpi isegi vigastustest.

Ilm ja inimene

+20° Kreeklased panevad soojemalt riidesse.

+15° Prantslased lülitavad kütte sisse (kellel on).

+10° Laplased päevitavad.

+5° Itaalia autod ei käivitu.

0° Eestlased söövad jäätist.

-5° Poliitikud hakkavad muretsema kodutute pärast.

-10° Norralased panevad kampsuni selga.

-15° Eestlased kleebivad aknaid.

-20° Saksa autod ei käivitu.

-25° Laplased panevad kinni särgi ülemise nõõbi.

-30°-40° Lõuna-Euroopa sureb välja. Soome võidab Eurovisiooni.

Maalehest

Lepingulised taliteede hooldajad vallas

1. JRMK PROJEKT OÜ – Parksepa alevik, Raiste küla, Lapi küla.

2. VÄIMELA POÜ – Raiste küla, Tagaküla, Kärnamäe küla, Väimela alevik, Navi küla, Vagula küla.

3. VÕRUMAA MASINA-ÜHISTU – Lompka küla, Vananursi küla, Kusma küla, Nooska küla, Käätso küla, Meeliku küla, Kasaritsa küla, Hannuste küla, Mõksi küla, Sika küla, Võlsi küla, Juba küla, Roosisaare küla, Meegomäe küla.

4. FIE AIN – AKSEL VISSEL – Koloreino küla, Tootsi küla, Mõisamäe küla, Kolepi küla,

Räpo küla.

5. FIE AIN LÕIV – Väiso küla, Loosu küla, Kirumpää küla, Võrumõisa küla.

6. FIE EINAR KAHAR – Loosu küla.

7. FIE HEIKKI KEIR – Kose alevik, Meegomäe küla.

8. FIE ELLEN PEEDO – Verijärve küla, Umbasaare küla, Palometsa küla.

9. OÜ TAIVI – Puiga küla, Verijärve küla.

10. OÜ HATIMAT – Võru- Väimela-Parksepa jalgrattateed.

MATI MURSAL
tel 782 2716

Rahvastiku liikumine 2005.a Võru vallas

Seisuga 01.01.2005 a 5066

	JAANUAR	VEEBRUAR	MÄRTS	APRILL	MAI	JUUNI	JUULI	AUGUST	SEPTEMBER	OKTOOBER	NOVEMBER	DETSEMBER	KOKKU
SAABUNUD	24	21	19	7	14	15	26	23	28	11	6	22	216
SÜNNID	5	5	8	3	4	4	3	3	3	4	4	3	49
LAHKUNUD	25	6	14	16	9	12	12	25	28	8	8	9	172
SURNUD	9	3	7	3	2	4	3	5	6	2	5	6	55
ELANIKE ARV	5061	5078	5084	5075	5082	5085	5099	5095	5092	5097	5094	5104	

Võru vallas koostati 2005. a 47 sünniakti, nendest 46 olid Võru valla laste sünniaktid.

Kolme Võru valla lapse sünd registreeriti väljaspool Võru valda.

Vallas sündis üks paar kaksikuid (poiss ja tüdruk).

Koostati 65 surmaakti, nendest 55 olid Võru valla elanike surmaaktid.

Esmakordselt tuletas Võru valla rahvaarv 5100 piiri.

Koostas INGE VILL, registripidaja-sekretär-asjaajaja

Võru Vallavolikogu
MÄÄRUS

8.02.2006

Kaugkütte hinna tõusust tingitult suurenenud soojusenergiakulude kompensatsiooni arvestamise ja maksmise kord

Vabariigi Valitsuse määruse „2006. aasta riigieelarve seaduse” kohalikele omavalitsuse üksustele jooksvateks kuludeks tasandusfondi määratud eraldiste jaotamise tingimused, kord ja jaotus” § 4 lg 5 ning „Sotsiaaltoetuste seaduse” § 42 lg 3 alusel annab Võru Vallavolikogu määruse:

1. Kinnitada kaugkütte hinnatõusust tingitult soojusenergiakulude kompensatsiooni arvestamiseks alljärgnevat tingimust ja kord:

1.1. Kompenseerimisele kuulub küttekulude 20%-list kasvu ületav osa.

1.2. Kaugkütte hinnatõusu

kompensatsiooni makstakse 2006. a I poolaasta kütteperioodi eest.

1.3. Kompensatsiooni maksamise aluseks on korteriühistute esitatud arvestused tegelikult tarbitud soojusenergia kohta korterite lõikes, milles on välja toodud kogu tarbitud soojusenergia maksumus ja 20% ületav hinnatõusu summa.

1.4. Arvestatud kompensatsioon makstakse välja korteriomanikule vallavalitsusele esitatud avalduse alusel reeglina korteriomaniku pangakontole või erandkorras sularahas kassa kaudu.

1.5. Taotlused esitada Võru Vallavalitsusele kütteperioodil

järgneva kuu 10-ndaks kuupäevaks;

1.6. Võru Vallavalitsus maksab kompensatsiooni välja 15ndaks kuupäevaks;

1.7. Kui pere sissetulekud jäävad pärast kaugkütte hinnatõusu kompenseerimist ja toimetulekutoetuse määramisel eluruumi alaliste kulude tasumist alla toimetulekutoetuse piiri, võib pere taotleda toimetulekutoetust vastavalt Võru vallas kehtestatud toimetulekutoetuste taotlemise korrale.

2. Määrus jõustub vastuvõtmisest.

PRIIT SÜÜDEN,
volikogu esimees

Võru Vallavolikogu
MÄÄRUS

8.02.2006

Toimetulekutoetuse määramiseks alalise eluruumi alaliste kulude piirmäärade kehtestamine

Võru Vallavolikogu määrab:

1. Toimetulekutoetuse määramisel võtta aluseks alalise eluruumi tegelikud kulud, kuid mitte üle volikogu poolt kehtestatud piirmäärade.

2. Kehtestada alates 1.01.2006 toimetulekutoetuse määramisel alalise eluaseme alaliste kulude piirmäärad alljärgnevalt:

2.1. korteriüür või hooldustasu – kuni viis krooni normpinna 1 m² kohta kuus;

2.2. kütteks ja soojavarustuseks tarbitud kütuse maksumus eramajades aastaringselt viis krooni normpinna 1 m² kohta kuus;

2.3. tarbitud külma vee ja kanalisatsiooniteenuste maksumus 1 elaniku kohta 4 m³ kuus; kahe

ja enama elaniku korral piirmäärade kasv 2 m³ isiku kohta;

2.4. tarbitud sooja vee maksumus – ühe elaniku kohta 1 m³ kuus;

2.5. tarbitud elektrienergia maksumus – 4 krooni normpinna 1 m² kohta kuus (Võru Vallavalitsuse määrus nr 40 16.03.2005);

2.6. Tegelik olmejäätmete vedu (Võru Vallavolikogu määrus 21.12.2005 nr 2);

2.7. tarbitud majapidamisgaasi maksumus – 1-2 elaniku kohta 2 ballooni aastas, 3-4 ja enama elaniku kohta 4 ballooni aastas;

2.8. maamaksukulud, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elamualune pind;

2.9. hoonekindlustuse kulud

– kuni 1 kr m² kohta kuus.

3. Kütteks, soojavarustuseks tarbitud soojaenergia maksumus tsentraalse soojavarustusega hoonetes kompenseerida vastavalt normpinna tegelikele kuludele Võru Vallavalitsuse poolt soojatootjaga kooskõlastatud soojusenergia hinna alusel.

4. Tunnistada kehtetuks Võru Vallavolikogu 16.01.2002 määrus 27 „Toimetulekutoetuse määramiseks alalise eluruumi alaliste kulude piirmäärade kehtestamine ja toimetulekutoetuse taotlemise korra kinnitamine” punktid 1,2,3.

5. Määrus jõustub vastuvõtmisest.

PRIIT SÜÜDEN,
volikogu esimees

Muudatused hooldajatoetuste määramisel

Võru vallavolikogu määrab:

1. Täiendada Võru Vallavolikogu määrusega 41 16.03.2005. a vastuvõetud „Hooldajatoetuse määramise ja maksamise korda” alljärgnevalt:

2. 1.1. § 2 „Põhimõisted” lisada alapunkt 7 „Puudega inimese täiendav sotsiaaltoetus – puudega inimesele makstav rahaline toetus hindamise käigus selgunud vajalike teenuste ostmiseks, mida vallavalitsus ei suuda inimesele pakkuda”.

3. Lisada § 19 „Puudega inimesele täiendava sotsiaaltoetuse maksmine”

1) puudega inimese täiendavat sotsiaaltoetust makstakse isikule, kellele hooldusvajaduse hindamise tulemusena reeglina ei ole määratud hooldajat, kuid

tal on suured lisakulutused abivahenditele, transpordile või teenuse ostmiseks (rehabilitatsiooniteenus), kaasa arvatud teenuse ostmine hooldusasutusest, mida kohalik omavalitsus ei suuda puudega isikule tagada;

2) puudega inimese täiendavat sotsiaaltoetust võib maksta puudega inimesele ka eluruumide kohandamiseks, kui kohandamise vajadus on tingitud puudest;

3) puudega inimese täiendavat sotsiaaltoetust makstakse mitte rohkem kui kord kvartalis puudega isiku avalduse ja vastavate kuludokumentide esitamisel;

4) puudega inimesele makstava täiendava sotsiaaltoetuse summa sõltub isiku tegelike ku-

lutuste suurus; 5) puudega inimesele makstava täiendava sotsiaaltoetuse suuruse ja maksamise või mittemaksmise otsustab vallavalitsus puudega inimeste hoolekandekomisjoni ettepaneku alusel;

6) puudega inimese täiendavat sotsiaaltoetust makstakse hooldajatoetusteks eraldatud rahalistest vahenditest;

7) puudega inimese täiendava sotsiaaltoetuse maksmine lõpetatakse, kui hooldajatoetuseks eraldatud eelarve vahendid ei võimalda toetust maksta.

4. Määrus jõustub 1. detsembrist 2005. a.

PRIIT SÜÜDEN,
volikogu esimees

Valla eakatele

Peame teatama, et eelmises lehes välja kuulutatud pensionäride üldkoosolek lükkub edasi 31. märtsile, algus kell 10 vallamaja saalis. Vaatame tagasi eelmisele aastale ja kuulame infot sotsiaaltöötajatelt ja külalistelt. Väike kontsert ka! Kohtumiseni!

Pensionäride nõukogu

Volikogu olulisemad otsused**21. detsembril 2005**

Valla maamaksumääraks kehtestati 1,4% maa maksustamishinnast aastas, välja arvatud põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel olev haritav maa ja looduslik rohuma, mille maksuprotsent on 0,7 maa maksustamishinnast aastas.

Määrus jõustus 1. jaanuaril 2006.

Võeti vastu täiendused valla hooldajatoetuse maksamise korras.

Teisel lugemisel võeti vastu valla jäätmekava aastateks 2005–2006 (suure mahu tõttu saab lugeda ainult valla koduleheküljelt).

Kinnitati volikogu esindajad koolide hoolekogudesse.

Parksepa keskkool – Taimar Timmi,

Puiga põhikool – Ivar Tolga.

18. jaanuaril 2006

Toimus valla 2006. a eelarve teine lugemine.

Laste toitlustamise tasu piirmääraks valla lasteaedades kehtestati 14 krooni.

Lastevanemad tasuvad 75% kehtestatud toitlustamise päevamaksumuse piirmäärast üldarvestuses.

Sõltuvalt pere majandusli-

kust olukorrast otsustab lasteaia hoolekogu toitlustustasust vabastamise ulatuse (täielikult või osaliselt) lapsevanema avalduse alusel, millele on lisatud kasvataja hinnang.

Õppekulu kuumaksumuseks lasteaedades kehtestati 50 krooni, selle tasub lapsevanem. Toitlustamis- ja õppekulud tuleb lapsevanemal tasuda jooksva kuu 20ndaks kuupäevaks.

8. veebruaril 2006

Kolmandal lugemisel võeti vastu valla 2006. a eelarve mahus 50 mln krooni.

Vallavalitsuse liikmeteks kinnitati vallavanem Georg Ruuda, nõunik infotehnoloogia alal Peeter Haug ja maanõunik Alar Veibri.

Kinnitati valla 2006. a investeeringute kava.

Kinnitati kaugkütte hinna tõusust tingitud energiakulude kompenseerimine.

Kehtestati toimetulekutoetuste määramiseks alaliste kulude piirmäärad.

Kinnitati haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni otsused rahataotluste rahuldamise kohta. Need on kättesaadavad valla koduleheküljel.

Võru valla tänavune teehooldustööde kava

1. Vallateedel tehtavad lumetõrjetööd Lumetõrjet tehakse 230 kilomeetrit	200 000.–
2. Vallateede sahkamine Sahatakse vähemalt kolm korda 98,9 km	70 000.–
3. Talvine libedusetõrje	5000.–
4. Liiklusmärkide uuendamine	10 000.–
5. Võsa lõikamine	35 000.–
6. Teepeenarde niitmine	30 000.–
7. Kruusakatttega teedel löökaukude parandamine kruusaga 50 000.– Valla hooldusaluste teede kogupikkus on 256,7 km	400 000.–
HOOLDUSTÖÖD KOKKU:	400 000.–
8. Puiga kaupluse ümbruse asfalteerimine, II etapp	150 000.–
9. Kruusakatttega tänavate tolmuvabaks muutmine	470 000.–
9.1. Kose al Kosevälja t 270 m	
9.2. Kose al Kullerkupu t 555 m	
9.3. Kose al Sinilille t 400 m	
9.4. Väimela al Järve tee 340 m	
10. Asfaltkatte freesimine ja uue katte paigaldamine	430 000.–
10.1. Puiga kooli esine plats	1200 m ²
10.2. Väimela alevikus Põllu tee, Kooli tee 1350 m ²	
11. Asfaltkatte löökaukude remont (killustik+bituumen)	30 000.–
12. Teetruupide ehitamine ja remont	70 000.–
13. Kruusakatttega vallateede remont ca 10 km	450 000.–
13.1. Juba küla tee nr 221 II etapp 700 jm	
13.2. Tootsi–Palometsa tee nr 31 1700 jm	
13.3. Koloreino–Räpo tee nr 25 1400 jm	
13.4. Palometsa–Sitikoru tee nr 55 300 jm	
13.5. Raiste–Kanariku–Lapi nr 463 3000 jm	
13.6. Soldani–Kröbetski–Repi nr 546 1500 jm	
14. RESERV	173 000.–
EHITUS- JA REMONDITÖÖD KOKKU	1 173 000.–
KOKKU	2 173 000.–

Koostanud MATI MURSAL

Valla auto kasutamise kord

Valla auto kasutushinnad sotsiaalabi korras kasutamisel on järgmised:

* arstiabi saamiseks isiku viimine Tartu ja tagasi – 200 krooni;

* arstiabi saamiseks isiku viimine Võrru ja tagasi – 25

krooni;

* muudel erivajadustega juhtumitel Võrru ja tagasi – 25 krooni.

Määrus jõustus 16. jaanuarist 2006.

GEORG RUUDA,
vallavanem

Õnnitleme sünnipäevalapsi!

Kauneid päevi veel soovime palju,
õnne, rõõmu ja kaaslaste häid!
Olgu armastust, hellust ja valgust
kõigil teedel, kus iganes käid!

	60	
Külli Oja		5.03.
Ivan Berest		8.03.
Peedu Jõgeva		10.03.
Tiit Puura		11.03.
Rein Mölder		15.03.
Ilmar Väljandu		26.03.
Pendi Hussar		27.03.
Villo Värs		9.04.
Maia Kaur		12.04.
Maie Zupsman		22.04.
Matti Ellisaar		24.04.
	65	
Antonina Punt		5.03.
Lea Kongo		20.03.
Volli Kikas		5.04.
Heino Hollo		26.04.
Ain Ojaots		29.04.
Lea Kallas		30.04.
	70	
Alli London		12.03.
Laine Lillemägi		13.03.
Jevgenie Puusaar		3.04.
Maret Koppel		9.04.
Malle Rääm		18.04.
Zinaida Bajarskene		23.04.
	75	
Vaike-Heli Pild		1.03.
Leida Koduvere		10.04.
Õie Eiche		18.04.
	80	
Eha Needo		6.04.
Heldur Press		10.04.
Maimo Talisaar		20.04.
Lembit Luts		27.04.
	85	
Lisbet Leis		10.03.
Aino Ingermann		27.03.
Alvine Huul		19.04.
Marta Kruuda		25.04.
	90	
Ida Org		20.04.
	92	
Eveline Tsopp		15.03.
	94	
Aliide Allas		20.04.
	96	
Hilda Hallop		7.04.
Salme Kelman-Neeve		13.04.
	98	
Alvine Raudsepp		18.04.

Palju teenekaid juubilare. Õnnitleme!

11. jaanuar – viiega lõppev päris suur juubel kauaaegsel Parksepa kooli keeletehnikal Eevi Kägol.

25. jaanuar – 65 aastaringi täis Tõnu Härmsil. (Spordimees ja kauaaegne Võru tööstustehnikumi kehalise kasvatusõpetaja.)

30. jaanuar – õnne põllumehele ja pillimehele Valter Kallale 75a juubeli puhul! Mis sellest, et sissekirjutus Lasva vallas, Vannamuudus pilli mängitud juuba kuus aastat.

31. jaanuar – juubel ka meie lehe keeletehnikal Salme Mänisalul.

17. veebruar – 75a juubel Aarend Kabunil (*alias* Arno Kumeril).

28. veebruar – sama numbriga juubel volikogu liikmel Ivo Lillepuul.

Ka toimetaja tänab kõiki talle tõnisepäeval laekunud heade soovide, kingituste ja õnnitluste eest!

Väga uued vallaelanikud

Aeg möödub kiirelt
pea suureks sa saad,
jääb peatselt väikeseks mängudemaa!

Hannes Jukk	19.11.2005
Liis Post	23.11.2005
Reiko Taalkis	2.12.2005
Richard Zeno	12.12.2005
Marie Kroon	2.01.2006
Nora Mahlak	11.01.2006
Krislin ja Janette Sõlg	13.01.2006
Kättriin Kauksi	27.01.2006
Voldemar Ingermann	19.02.2006
Marcos Kuus	22.02.2006

Toonela tee lahkusid

Vaikinud on süda, mõtted ka.
Mälestus vaid hõõgub vaigse leegina

Maret Musting	7.02.1948–11.12.2005
Anna Chunikhina	25.06.1919–15.12.2005
Ülo Kõiv	13.03.1942–17.12.2005
Anne-Ly Ermel	29.10.1944–27.12.2005
Tereesa Koit	27.01.1930–26.12.2005
Heino Puusaar	16.12.1932–1.01.2006
Hedvi Lindmets	22.02.1948–2.01.2006
Olmar Saua	4.08.1976–11.01.2006
Paul Ivask	21.05.1931–22.01.2006
Lidia Ruut	4.10.1925–21.01.2006
Koidu Vaindlo	22.02.1933–27.01.2006
Selma Vassa	12.06.1927–4.02.2006
Tiina Piho	27.04.1953–6.02.2006
Aivar Taaber	1.06.1956–7.02.2006
Meeta Koppel	12.06.1915–7.02.2006
Vambola Ahijärv	13.01.1927–8.02.2006
Asta Sillaots	15.07.1937–11.02.2006
Meeta Hiimäe	7.06.1911–14.02.2006
Linda-Hermine Uibo	10.01.1918–15.02.2006
Hulda Jõeloo	1.07.1924–18.02.2006
Leo Tuläkov	17.01.1949–22.02.2006

135 aastat Kasaritsa Kolepi segakoori sünnist

Aleksander Pettai oli koorijuht, kes tegi oma tööd südame ja kohusetundega. Osake tema hinnest jäigi alatiseks Kasaritsa laulurahva juurde. Seda võime lugeda tema ilusatest kirjadest, mida ta on koorijuhile ja laulurahvale ajavahemikus 1984–1994 aegajalt saatnud. Kirjavahetus kestis niikaua, kuni ta oli võimeline kirjutama. Tema nägemine hakkas nimelt aastatega aina nõrgemaks jääma. Sellest tingituna muutusid ka kirjaread. Neis polnud enam üldse ära tunda Aleksi ilusat korrapärast käekirja. Trotsides saatust, oli ta meel aga endiselt erk ja mõistus selge ning ringles ikka möödunud. Teda huvitas kõik, mis seotud laulu, kunagiste lauljate ja koori käekäiguga. Kirjades soovis ta nii lauljatele kui koorijuhile ikka jõudu ja vastupidamist lauluradadel. Endal oli tal seda elus palju olnud. Peale igapäevase koolitöö juhataja ja Kolepi ja Sammuka segakoori, laulis ise Võru meeskooris ja koorijuhitide segakooris ning oli ka rajooni lauluõpetajate sektiiooni juhataja. Kolepi koor käis tal aegajalt külas ta Elva kodus. Need olid südamligid ja oodatud kohtumised. Meenutati ilusaid aegu, mälestati laekunuid. Külüstuse puhul oli nii tervituseks kui hüvastijätuks ikka laul. Inimesed kaovad, aga laul

jääb ja ühendab põlvkondi.

Pärast Aleksander Pettai töölt lahkumist 1963.a sügisel töötas Kolepi segakooriga ühe aasta õpetaja Aaro Pihlapuu.

Sale Vare-Mägi oli Kolepi segakoori dirigent aastatel 1964–1967 ja 1977–1998. Tema on kooriga töötanud peaaegu veerandsada aastat, seega on ta viimase poolsajandi pikima staaziga koorijuht. Alustas tööd noore muusikapedagoogina. Aastad läksid imekiirelt ja nii seisis ta koori ees ka oma esimesel juubelisünnipäeval 1990. aastal. Õnnetuseks oli koor teinud talle ilusa tervituse, milles märgiti ära tema osa koori arengus ja edusammudes. Nende aastate sisse mahub palju südamega tehtud tööd. Koorijuht tuli kohale Võrust, lauljad pärast igapäevaseid töökohustusi. Ent mure ja väsimus oli kohe unustatud, kui algas kooriproov. Eeskujuks oli alati rõõmsameelne ja energiline koorijuht. Nii on õelnud vanemad lauljad ja küllap mõtlevad nii ka paljud teised. Koor oli ikka esirinnas teiste omataoliste seas. Toimus palju ilustatuid üritusi: üldlaulupeod Tallinnas, maakondlikud laulupeod Elvas, Vahtseliinas, Võru-Kubjal, isetegevusliku kunstiloomingu ülevaatused. Tähistati ka kõiki koori juubeleid, mis sellesse ajavahemikku lan-

gesid. Koor ja dirigent said arvu- kalg aukirju, tänukirju ja diplomeid.

Segakoori baasil tegutses ka naisansambel Heino Pehki juhendamisel. Ansamblist kuulusid Helvi Vildo, Linda Kivioja, Helgi Reili, Vaida Kangur, Liili Pille, Helve Kimask, Elvi Kallas, Aili Volkova ja Helvi Konsap.

Kolepi kooli muusikaõpetaja **Maria Kaldamäe** töötas kooriga kaheksa aastat: 1968–1976. Ka tema juhendamisel tegi koor tublit tööd. Toimusid mitmed suurüritused: rahvakunstiõhtu Võru-Kubja lauluväljakul 1969. aastal Eesti üldlaulupidude 100. aastapäeva tähistamiseks. Ka Tallinnas toimus sama sündmuse tähistamiseks juubelilaulupidu.

1970. aastal möödus 100 aastat Kolepi segakoori asutamisest. Selle tähistamine toimus kontserdiga Puiga pargis 20. juunil. Sama aasta 6. ja 7. juunil toimusid Võru-Kubja lauluväljakul rahvakunstiõhtud, millega tähistati Võru tantsumemme Kai Leete 60. sünnipäeva. Tema oli paljude tantsude looja ning Võru tantsupidude organiseerija ja hing.

ÕIE LAANEKIVI
(Järgneb)

Toimetaja: HELGI NOORMETS

Fotod: erakogud, MAIDU JAASON, HELGI NOORMETS, GEORG RUUDA, PEETER HAUG, KAILI PARIOTS, RIINA LAANELEPP, JOOSEP AADER Trükk: AS Võru Täht. Tiraazh 750.